

Idearium Galeguista

DA RENACENCIA GALEGA

(ESPECIAL PRA CELTIGA)

V

FLORENTINO L. CUEVILLAS E A PREHISTORIA
GALEGA

Layábase nunha conferencia o P. Atanasio Lopez, do atraso dos estudos históricos na nosa Terra, ata certo punto, con razón. Digo ata certo punto, porque, con todolos lixos de qu'adoece a nosa produción anterior n'ise orde de coñecencias, non deixa de ser emporiso a cencia histórica unha das mellor cultivadas eiquí, sobre todo en comparanza coas demais. Tivemos no gran Murguía un caso de superior intuición, imitante ós grandes historiadores sintéticos do tempo do Romanticismo, coma Michelet ou Thierry; tivemos no emblemático Lopez Ferreiro un marcado tipo d'esculador positivo, erudito e crítico, con aparato alemán e honrada concencia respetosa coa verdade. Certo que tivemos tamén outros que se deron a inventar a historia de Galiza e a erguer pantásticas teorías enriba dos mais falsos fundamentos. Ainda os hai, mais xa van quedando poucos, e ós que quedan xa ninguén lles dá tino, namentras que a obra seria dos Martínez Salazar, Macias, Martínez Sueiro, Pérez Constante, etc., etc., vaise afincando, repousada e serea. Antas contribucións de mais onta importancia qu'istes días s'están facendo á historia de Galiza, compre citar, anque non sea mais que: a escolma d'apuntamentos de feitos dos séculos XVI e XVII, que fai Pérez Constante nas *Notas viejas Galicianas*, as comunicacions ó Seminario d'Estudos Galegos dos Sres. Portela Pazos e Lence Guitián en col da guerra das Irmandades, oinxente labor d'Anxel Castillo sobra nosa arte románica, e os traballos de prehistoria de Florentino L. Cuevillas.

O estudo dos orixes do pobo galego achábase deixa agora tan pouco atendido, que a nosa prehistoria estaba envolta nunha escuridade completa. O que d'ela dixeran Saralegui, Murguía e outros, mais ben eran adivinacións que non concrusións que se poideran comprobar. Barros Sibelo e Villaamil e Castro foron os primeiros qu'estudaron sobr'os restos d'aquel tempo, restos atopados caxeque todos por casualidá, pois pódese dicir que as escavacións metodicas non emprincipiaron en Galiza ata que se descubriu a citania do Monte Santa Tecla. Nin tan xiquera as fontes clásicas foran espurgadas ata o esgotamento, pra ver en conxunto o que os histo-

riadores e xeógrafos gregos e romanos deixaron dito dos nosos antepasados. Ademais, os nosos escritores do século XIX non coñecían inteiramente os traballos que se facían no estranxeiro, nas terras ond'ises estudios van mais adiantados.

Deste xeito, resulta que a prehistoria de Galiza está sendo cumpridamente avanizada, á luz das descobertas eiquí feitas, e das modernas coñecencias viñentes no mundo culto, pola obra de Florentino L. Cuevillas. O mais dino de nota, é que os inquéritos d'iste moderno investigador, que sempre está ó dia na sua cencia, veñen confirmar inteiramente as intuicións fundamentais de Murguía, Saralegui e a escoleira celtista galega.

Florentino L. Cuevillas é d'Ourense e pertenece ó agrupamento que pubrica o boletín *Nós*. Ainda non ten corenta anos, e é un home que se formou no estudo das cencias naturais, pasando logo por afición á literatura, aló no tempo do modernismo, danoo probas d'un gusto escoñeito nas suas lecturas, e escribindo cun estilo a un tempo sinxelo e requintado. Chegou á prehistoria despois d'estudal-as antiguidades romanas, partindo dos mestos volumes de Mommsen, e de ter lido os historiadores clásicos. Dende o comezo, metense no movemento galeguista.

Emprincipiou publicando en *Nós* miliarios e inscripciones romanas inéditas, e praticando as primeiras escavacións, na "cibade" de Porto Quintela, onda Baños de Bande, que identificou coa mansión de Aquí Querquernis, do Itinerario d'Antonino Caracalla. Casl ó finar a primeira etapa de *Nós*, emprincipiara, en compañía de Ramón Otero Pedrayo e do autor d'iste artigo, o enorme emprendimiento de publicar as *Fuentes da Historia Antiga de Galiza*, das que non chegou a sair mais que a primeira entrega, que levava o anaco da *Ora marítima d'Avieno* referente á nosa Terra. A publicación había constar, para cada historiador ou xeógrafo, d'un pequeno estudio do autor, o texto en latín ou en grego, coa tradución en galego, a duas columnas, e notas espricativas. Co gallo d'esta fracasada publicación, Cuevillas fixo moitos milleiros de valiosas papeletas que utilizou pr'os seus traballos posteriores, especialmente pra *Edade do Ferro en Galiza*, qu'está publicando en *Nós*, e que

é o primeiro e o millor, e ademais definitivo estudio de conxunto en col do tempo dos celtas na nosa Terra, os seus costumes e usanzas, organización política e social, relixión, vivendas, armamento, man-

